

Onderbouw vmbo		Kernconcept mensenrechten	Specifiek mensenrechtenprobleem
Kennis (kennen)	• Het verband tussen mensenrechten en de onderliggende waarden ervan • Dat er rechten zijn die altijd, overal en voor iedereen gelden • Waarom er mensenrechten zijn en dat ze er ook voor minderheden zijn • Dat deze vastgelegd zijn in verdragen van de Verenigde Naties en ook in Nederland gelden • Betekenis van rechtsstaat, mensenrechten en democratie • Culturele, godsdienstige en andere verschillen en overeenkomsten • Wat vooroordelen en stereotypen zijn en hoe deze kunnen leiden tot discriminatie	• Individuele rechten • Rechtstaat, mensenrechten en democratie • Vrijheid • Gelijkheid • Non-discriminatie • Rechtvaardigheid • Veiligheid • Universaliteit van mensenrechten: voor menselijke waardigheid en ontwikkeling van iedereen en overal • Mensenrechten en verantwoordelijkheid	• Discriminatie • Onrechtvaardigheid • Etnocentrisme • Passiviteit • Immigratie/vluchtelingen/ontheemding • Exclusiviteit
Vaardigheid (kunnen)	• Vragen stellen en discussiëren over de principes achter de mensenrechten: waarom? • Zelf verantwoordelijkheid nemen om mensen- en kinderrechten in de eigen omgeving te beschermen: op school of daarbuiten (participatie); met steun van schoolteam en ouders • Medeleerlingen aanspreken op hun gedrag, zich inzetten om buitensluiten te voorkomen • Inleven in omstandigheden waarin anderen soms moeten leven, zowel dichtbij huis, als in Europa, als op de wereld • Botsende mensenrechten kunnen benoemen en uitleggen		
Houding (willen)	• Actie ondernemen in de eigen gemeenschap om mensen- en kinderrechten te beschermen • Betrokken zijn bij de verschillende gemeenschappen waartoe de leerling behoort • Verschillen tussen mensen waarderen • Ervoor willen zorgen dat niemand buitengesloten wordt • Onbevooroordeeld vragen stellen over diversiteit		

Klas 3-4 vmbo		Kernconcept mensenrechten	Specifiek mensenrechtenprobleem
Kennis (kennen)	• Dat er rechten zijn die altijd, overal en voor iedereen gelden • Waarom deze rechten er zijn en hoe ze zijn ontstaan • Dat deze vastgelegd zijn in verdragen van de Verenigde Naties, de Raad van Europa, de Europese Unie en ook in Nederland gelden • Argumenten voor en tegen universele rechten • Weten wie verantwoordelijk is voor bescherming mensenrechten: de overheid, maar soms ook organisaties en burgers, en waar je naartoe kunt bij schending • Dat deze rechten niet vanzelfsprekend zijn en inzet vragen • Enkele voorbeelden van de gevolgen van niet-nakoming van mensenrechten voor het dagelijks leven (hier/elders) • De botsing en beperking van mensenrechten • Notie burgerlijke ongehoorzaamheid	• Universaliteit van mensenrechten: voor menselijke waardigheid en ontwikkeling van iedereen en overal • Dat je mensenrechten niet kwijt kunt raken, dat alle rechten even belangrijk zijn en dat het garanderen van een recht ook afhangt van de naleving van andere rechten (onvervreemdbaarheid, ondeelbaarheid en onderlinge afhankelijkheid) • Rechtstaat, mensenrechten en democratie	• Uitsluiting (wij/zij denken) • Passiviteit • Denken dat mensenrechten alleen elders belangrijk zijn maar niet in Nederland
Vaardigheid (kunnen)	• Kritische denkvaardigheden • Relevantie zien en beargumenteren van mensenrechten voor het eigen dagelijkse leven van jezelf en van anderen (dichtbij en ver weg) • Beargumenteren van en reflecteren op het eigen standpunt over mensenrechten, en weergeven van het standpunt van anderen • Zich een voorstelling kunnen maken van landen waarin mensenrechten niet worden nageleefd		
Houding (willen)	• Accepteren dat mensen anders kunnen denken en zien dat dat waardevol is • Actie ondernemen om mensenrechten uit te dragen en te beschermen, dichtbij en ver weg • Een rol spelen in maatschappelijk organisaties • Conflicten vreedzaam willen oplossen		